

GAZETA LWOWSKA.

W Piątek

N^{ro}. 141.

10. Grudnia 1824.

Gazeta Lwowska wraz z Rozmaitościami na rok następujący, wychodzić będzie iak roku bieżącego; to jest: Gazeta trzy razy w tygodniu i zawsze, gdy tego zaydzie potrzeba, po 6 stronic a Rozmaitości każdego tygodnia równo po arkuszu, czyli po 8. stronic.

Cena prenumeraty ta sama; to jest: na polroku 9 ZR. 36 kr M. K. czyli 24 ZR. W. W. Uprasza się tylko JPP. Prenumeratorów, aby to pismo wcześniej w Expedycji C. K. głównego Urzędu pocztowego we Lwowie, albo na C. K. prowincyynnych Stacjach poczty zamówić raczyli.

Wiadomości krajowe.

— Z Wiednia d. 30. Listopada. —

Jego Cesarska Mość naywyższą Swoią uchwałą z dnia 17. Listopada rok bież. raczył Probstwo i główną Parafiją w Gorycyi pod tytułem do Krwi Pańskiej nadać Kanonikowi Tynieckiemu, Hermanowi Reissmüllerowi.

W d. 23. Listopada zmarł tu Ur. Matensz Collin, Doktor praw obojga, Kawaler orderu Grzegorza Konstantyńskiego, Nauczyciel Xięcia de Reichszadt, w czterdziestym piątym roku życia swojego; skon jego jest zawczesny dla jego rodziny, przyjaciół i literatury Austriackiej, której był ozdoba. Naprzód był ón Professorem estetyki w Krakowie a później historii filozofii w Uniwersytecie Wiedeńskim; dalej Koncepistą przy C. K. nadworney Izbie, a od roku 1815 Nauczycielem Xięcia Reichszadtzkiego; sprawował lat kilka urząd Cenzora i był wydawcą roczników literatury; wszystkie te obowiązki pełnił ze swoią i Ojczyzny chwałą powszechnie szacowany nietylko iako autor, poeta i krytyk, lecz także iako człowiek szlachetny.

Z Węgier. — Most na tyżwach między Budą i Pesztem znówu naprawiony i zwycaajny związek otworzony został.

Wiadomości zagraniczne.

Wschodnie Indye.

Wyspa Guadelupa do Francyi należąca dotknięta została z d. 7. na 8. Września strasznym orkanem, który niezmiernie poczynił szkody.

Ameryka Hiszpańska.

Listy z Buenos-Ayres do d. 2. Września dochodzące, donoszą: Izba Reprezentantów npoważniła w d. 1. b. m. Rząd użyć 16000

piastrow na wysłanie Posłów do Rzeczypospolitych Peruwianskiej i Kolumbijskiej. Maig oni mieć zlecenie, starać się o ścisleysze związki między Państwami Ameryki południowej, szerególniey względnie wspólnego działania dla prędszego ukończenia wojny w Peru.

Gazeta Meksykańska: El Sol, z d. 11. Września zawiera bliższe szczegóły o nieszcześliwym końcu byłego Cesarza Yturbide. Chociaż zamiar jego wyprawy spełził i sam był uwięziony, okazywał jednak spokojność, i nie zdawał się przeczuwać losu, iaki go czekał. W d. 19. Lipca, o godzinie 3 spotadnia, kazał mu oznaczyć Jenerał Garcia przez Oficera, aby się ieszoze dnia tego na śmierć przygotował. Tem niespodziewanem poselstwem zdawał się Yturbide mocno być wzruszonym, i prosił usilnie, aby odłożono wykonanie wyroku, dopóki by Rząd centralny nie był o jego stanie zawiadomiony. Jenerał Garcia oświadczył, iż zwłoka ta przechodzi zakres jego władzy. Poczém przygotowywał się Yturbide do śmierci. O godzinie 6 wieczorem wyprowadzony był na plac targowy, gdzie był już Jenerał w 50 do 60 ludzi. Lód zebrany zachowywał głębokie milczenie. Yturbide żądał sekłankę wody, wypiwszy takową, nklął, i upomniał żołnierzy, aby posłuszni byli swoim dowodzcom i pełnili swoię powinność, przyczém prosił, by hańba jego śmierci, ieżli żąd inąd iest hańbą, nie padła na jego rodzinę. Oby, dodał, śmierć jego stała się ludowi korzystną. Dawa znak a Yturbide padł na ziemię. Dnia następującego pochowano zwłoki jego z przyzwolitością. Podczas, gdy się to działo w Paddilli, żona Yturbidego wysiadła na ląd z dwoma Xiężami i dwoygiem dzieci w Soto la Marina. Wyłożono oraz na ląd kilka skrzyn; w tych były Yturbidego odezwę, namieniające o mańcey nastąpić wyprawie Związku Świętego do Ameryki, okólniki do Biskupów

i innych Władz duchownych i t. d. przepyszny płaszcz CesarSKI, ozdoby korony, mundury, orderY i t. d. Skoro wiadomość o stracenie Yturbidego doszła do Soto la Marina, okręt, który go przywiózł podniósł kotwicę i ze wszystkimi osobami i rzeczmi pozostałami uszedł.

Zona Yturbidego udała się ze swoją rodziną na okręcie północno Amerykańskim do Luizyjianny.

Hiszpania.

Rząd, z powodu, że zarodny nowego wojska muszą być z dawnego tworzone, i że mnóstwo Oficerów, Podoficerów dawnego wojska ślepo posłusznymi byli otrzymanym rozkazom, nie będąc zarażonymi zasadami rewolucyjnemi, rozkazał Ministrowi Woyny, wezwać Jeneralnych Kapitanów, aby mu przestali listy imienne Oficerów będących na urlopie, z uwagą, czy są zdolni do umieszczenia na nowo. Szczególnie ma być w téj mierze wzgląd na Oficerów inżynierY i artyleryi. Rozkazano oraz uzupełnić pułki milicyi prowincyynych, aby ile można iak najszybciej przywieść ie do 55000 ludzi.

Podług wiadomości z Madrytu z d. 11. Listopada wyruszył z téj stolicy w d. 5. wspomnionego miesiąca moony transport do Francyi; transport ten składał szpital będący pod zastaną oddziału piechoty i dwóch dział. Od tego dnia wyszedł i drugi transport; trzeci, który miał w d. 11. wyruszyć, otrzymał rozkaz przeciwny.

Hrabia Pozo di Borgo CesarSKo Rosyjski Poseł na Dworze Francuzkim spodziewany w Madrycie.

Monitor zawiera następujący wyimek z listu prywatnego, pisanego z Madrytu z d. 3. Listopada: Rząd popiera usilnie urządzenie dostateczny liczbY wojska, do zastąpienia wychodzącego Francuzkiego, i w tym ważnym celu ile możności poświęca wszystkie swoje skarbowe źródła pomocne; wszelkie ofiary, iakie Rząd chciał początkowie uczynić, aby z domami Paryżkiemi zawrzeć ugode o pożyczkę, miały iedynie cel nabycia środków ku opędzeniu kosztów potrzebnych na wydatki do utworzenia 7 pułków przez Ministra woyny przełożonych. Załogę Madrytu chce Rząd podnieść do 8000 ludzi, z których gwardye Królewskie wyniosą prawie półowę a resztę składać będą milicyie prowincyine. Były Minister Cruz dotąd ieszcze chory, przeniesiony do wygodniejszego więzienia, a aprawa iego oddana najwyższemu Sądowi woyskowemu.

Wielka Brytania i Irlandyia.

Dziennik Eclipse z d. 15. Listopada donosi, że Król wyszedł zupełnie z ostatniY słabości. Xiążę Wellington miał zaszczyt być na obiedzie u Króla w Windsor. Mówią, że Król Jego Mość ziedzie na kilka dni do Londynu, a potem znou uda się do Windsor i Brygthonu. Zda się, że otworenie Parlamentu przeznaczono ostatecznie na dzień 2. Lutego:

Tenże sam Dziennik twierdzi, że wyprawa Hiszpańska, iak niedawno namieniano, ma wysć niebawem z Ferrolu i Korunny, ma ona mieć 5000 ludzi, między temi 1000 iazdy a przeznaczoną jest do Nowéy Hiszpanii; Dziennik ów sądzi, iż w terażniejszém rzeczy położeniu w Nowéy Hiszpanii, nie może być wątpliwy skutek tego przedsięwzięcia. »Wspomnione pismo, mowi, iż żartuią sobie z Rządu Hiszpańskiego, iakoby tenże nie w stanie zaspokoić kosztów wyprawy, ale może nie jest wiadomo, że Don Xavier de Burgos, Agent Króla Hiszpańskiego w Paryżu, postał iuż swemu Dworowi znaczne summy, przeznaczone na uzbroienie téy wyprawy.«

W drugim swoim wydaniu, o godzinie 5 wieczurem zawiera Eclipse z d. 15., pod napisem: »Rzeoz ważna i nadzwyczajna. Były Cesarz Yturbide ieszcze ż, iele uwiadomienie, iż ktoś w kawiarni Lloyd złożył zapis na pięć tysięcy funtów szterl. i ofiaruje z tych pieniędzy stawić sto funtów przeciwko pięciom, że Yturbide, który miał być w Nowéy Hiszpanii rozstrzelany ukáže się znou przed 30. Marca przyszłego roku. Eclipse mowi o tym rzadkim zakładzie w pelnym tajemnicy tonie, i daie do zrozumienia, że ma wiadomości, żadney wątpliwości niedopuszczające, iż Yturbide żył ieszcze podniu iego mniemanego stracenia!

Rolnicy obawiają się mocno, aby cena ięozmienia w przecięciu, w obwodach nadmorskich nie wypadła na 6 tygodni, które się kończą w 13. Listopada tak, iżby przywóz tego zboża został dozwolony. Cena w przecięciu, do której doysć musi ięozmien, aby był wpuszczony do portów Angielskich jest 40 szylingów za kwarter, a ceny tak się nadzwyczajnie podniosły od nieiakiego czasu, iż sądzą, że przydydą do tego stopnia, który dozwala otworzyć porty. Ceny w przecięciu, n-stanowione na pierwsze 4 tygodnie były 35 szyl. 7 penców, 37 szyl. 5 penc., 40 szyl. 8 penc. i 39 szyl. 9 penc. za kwarter. I teraz jest toż samo podeyrzenie porozumienia się

rolników z handlującymi zbożem, względem zamyslonéj sprzedaży ziemienia, iakto niedawno było z owsem.

Francya i a.

Delfin wyjechał w d. 18. Listopada na dwa dni do Fontainebleau. Nadzwyczajny i pełnomocny Minister Angielski, Lord Granville, miał u Króla prywatne posłuchanie w d. 17. Listopada. Posłuchanie publiczne, na którym Lord Granville złożył list swój wierzytelny, nastąpić może dopiero po ukończeniu grubéj żłoby.

P. Freycinet, Kapitan okrętowy, i P. Gaynard, Nadlekarz, mieli zaszczyt w d. 19. Listopada złożyć Królowi pierwszą część opisanja podróży na około świata, którą na okrzéie Urania odbyli.

Według rozporządzenia Ministra Woyny, począwszy od roku następującego, miéj być przy wszystkich korpusach woyska iednakowo urządzone szkoły robienia bronią zaprowadzone, i w tychże pobierać będą nowozacziéni naukę bezpłatnie przez 6 miesięcy.

Francuzka eskadra na morzu srodziennym, złożona z dwóch okrętów liniowych o 80 działach, z czterech fregat i dwóch korwet, zawięła do Kadyxu w d. 21. Października.

Jenerał Morillo miał w d. 16. z. m. prywatne posłuchanie u Delfina.

Dziennik Gwiazda z d. 13. z. m. wieczorem wyraża: »Konstytucyonista donosi dzisiaj, że woysko Francuzkie, opuszczające Hiszpanią, stać będzie w Bajonnie iako woysko obserwacyjne. Bóg wie, z kąd tę nową wiadomość wyrwali korrespondenci tego pisma. Wyście woysk Francuzkich z części Hiszpanii jest skutkiem wspólnego i w najlepszem porozumieniu umówionego rozporządzenia, a nie srodkiem odwrotnego obwinienia (*récrimination*) i kroków nieprzyjaznych. Woyska Francuzkie opuszczają część Hiszpanii, którą bez niebezpieczeństwa mogą opuścić. Kadyx, Barcelona, i wszystkie punkta, gdzie na bardziej potrzebne woyska, będą osadzone, a 10,000 Francuzów w Kadywie ręczą Królowi Hiszpańskiemu za spokojność tej części Królestwa, którzy ieszcze woysko Hiszpańskie nie może dostatecznie osadzić. Dwa pułki Szwaycarskie, pozostające w Madrycie, bardzo są dostateczne do utrzymania porządku, póki nie będą zupełnie urządzone gwardyie Królewskie. Pobyt woysk Francuzkich w Hiszpanii przez piętnaście miesięcy miał wpływ na spokojność wewnętrzną. Wszystko przygoto-
wywano do wyścia woysk; iakoteż względem dalszego ieszcze pobytu na półwyspie po-

zostających się woysk zaszyły między Francyją a Hiszpanią układy.

Papavoine, który teraz chce przekonywać, iż na widok dzieci mimowolnie porywa go wściekłość, miał długi uważać 19 letniego młodzieńca, osadzonego w więzaniu la Force, a którego ze świeżości i delikatności lica możnaby mieć za chłopca w latach 13 do 14. Tenże zaięty był robieniem kartaczów, gdy Papavoine któremu dozwolono zdiąć kaptan niewolniczy rzucił się raptem na niego, i nożem który miał ukryty, zadał mu ranę pod lewym uchem, przepaska na szyi niedopuszcila nożą głębiéj, poczem zranił go powtórnie przeciągną noż przez rękę broniącego się, a trzecią ranę w brzuch, iednak i ta z powodu welziennéj kamizelki owego młodego człowieka, nie głęboka. Papavoine, którego natychmiast rozbroiono, zaprowadzony został do izby gdzie się zaraz udał sędzia śledczy, w towarzystwie pisarza sądownego i substytuta. Pisarz sądowny wszedł najpierwéj do Izby Papavoine, który szybkością błyskawicy nderzył go w brzuch nogą. Teraz wdział znnowu Papavoine kaptan niewolniczy i tym sposobem nie może nikomu szkodzić.

Były Kontrolor kasy Fort, który w pałacu Xiążąt Burbonów wiadomy popelnil występki trzymany jest ciggle w tajnym więzieniu w Conciergerie. Włożono na niego kaptan domu poprawy a dwóch żandarmów pilnie go w izbie. Jedyném jego zatrudnieniem jest czytanie Tomasa z Kempis o naśladowaniu Chrystusa; ponieważ jest okuty, żandarmy pomagają mu przewracać karty; przestaje zaś czytać tylko wtedy, kiedy się przypatrnie wyobrażeniu swéj młodej żony, będącemu na wierzchu jego złotéj tabakierki. Opat Montés, spowiednik w Conciergerie ofiarował zbrodniarzowi swoję pomoc duchowną. Zapewniając, że na teraz nie chciał przyjąć ofiarowaney sobie pomocy, gdyż na kilka minut przed swoim uwięzieniem spowiadał się przed Proboszczem w Gayancourt. Obstaie zawsze przy twierdzeniu, że nie miał nigdy myśli godzić na życie P. Gatigny lub jego, służącego; że przez pokoię Jeneralnego intendentu szedł iedynie dla tego, by się dostał do owego gabinetu dla nłożenia rachunków i kassy, które z resztą w należytym były porządku i niczego nie brakowało. Po ukończeniu roboty chciał sobie poderznąć gardło, aby iak powiada skonczyć tajemną zgryzotę, która go od dwóch lat dreczy a dla której chciał iż zostać Trapistą. Zgryzota ta, dodał, niepochodzi z domowego niekontentowania. Niespodziane spotkanie się ze

stającym Vervy, przeszkodziło mu wykonać zamiar, uciekający z pałacu zaniechał myśli zabijać się, aby zamachowi na życie wiernego sługi chociaż nieumyślnie uczynionemu ieszczę i ten występki nie towarzyszył.

Zjednoczone Niderlandy.

Stany jeneralne podstały w d. 6. Listopada swoy Adres, iako odpowiedź na Mowę Króla przy zgajeniu posiedzeń mianą. Adres ten iest treści następującej :

N. Panie! Stany jeneralne wynurzają W. K. Mości z uszanowaniem wdzięczność za te ważne oświadczenia, które W. K. Mości przy zgajeniu posiedzenia uczynić się podobato. Przy tej sposobności pochlebiamy sobie Stany być szczerem tłómaczem sposobu myślenia Narodu, który ma ją zaszczyt reprezentować.

»Projektowane związki małżeńskie W. K. Mości Syna z Xiężniczką Pruską uważa Naród tak, iak rodzina Królewska, za szczęśliwe zdarzenie. Każdego mieszkającego Królestwa musi mocno obchodzić szczęście, onotami i wysokiemi przymiotami osobliwiey odróżniającego się Xięcia, i każdy powinien mieć udział do tego wszystkiego, co tylko może mieć wpływ na szczęście domowe Króla, który otkiłem poświęca się Swemu Ludowi, i którego wszystkie usiłowania dążą do ustalenia i zabezpieczenia publiczney pomysłności.

»Naród iest szczęśliwy, słysząc z ust swojego Monarchy, że między tém Królestwem a wszystkimi Mocarstwami Europy utrzymywane były przyjaźne stosunki i dobre porozumienie; iż iest powód do spodziewania się, że przez wolny handel i przez rozszerzone drogi do zbywania plodów naszej ziemi i naszych rękodzielni onemną znaczne korzyści będą zapewnione, iakby się tego po środkach zakazujących, lub ograniczających spodziewać można było, i że nasze stosunki handlowe tak w Europie, iak i w innych częściach świata przez stósowne urządzenia ustalają się i rozszerzają.

»Naród wie, iak dla tychże potrzebne iest utrzymanie pokoju. Sprawiedliwość i umiarkowanie, hierniające uchwałami WKMości są najlepszą rekoymią onegoż utrzymania.

»N. Panie! Stany Jeneralne z prawdziwą rokoszą dowiedziały się, iż dla wszystkich gałęzi naszej narodowej pomysłności iest nadzieia szczęśliwego skutku układow, które mogą być zawarte z sprzyżnionemi i sąsiednimi Mocarstwami. Dzieła one z Waszą Król: Mością nadzieie względem dobrych skutków, iakie w ciągu tego roku uczynione patriotyczne urządzenie będzie miało na wzrost naszego rolnictwa, fabryk, handlu i naszej żegluga.

»Udokonalenie publicznego oświecenia iest wielkiem dobrodzieystwem. WKMość czowasz nad wszystkimi sprawami z troskliwością zapewniającą skutek; pomnażamy bogactwo narodowe, gdy mnożemy środki oświecania się. — Kiedy wyższe szkoły kształcą mędzów podnoszących świetność Ojczyzny, tedy środkowe i i pierwsze szkoły, gdy są upowszechnione rozciągają swe dobrodzieystwa na większą liczbę.

»Rolnictwo iest iednym z wielkich źródeł pomocnych naszej pomysłności. WKMość odpowiedziałeś naszym życzeniom, a teraz nam dozwolisz oświadczyć Sobie naszą wdzięczność. Pochlebiamy sobie, urzeczywiścić wszystkie nadzieie, i błogi plon, który winni iesteśmy błogostawienstwu Nieba dla wszystkich uczynić pożytecznym.

»Urządzenie gwardy gminnych iest zupełnie konstytucyjne. W czasie pokoju ma ono zamiar utrzymania publiczney spokojności; podczas wojny tworzy z Narodu siłę, gotową bronić Króla i Ojczyznę.

»WKMość zawsze nas iednomysłnymi z Sobą mieć będziesz, gdy obodzić będzie o obronę naszą niepodległości.

»Wszystkę naszą uwagę zwrócimy na sprawy Szarbowe; ważny ten przedmiot wymaga długiego zastanowienia się. Utrzymanie naszego kredytu, ustalenie podatków potrzebnych dla Szarbu, złączenie potrzeb z źródłami pomocnymi podatknięcych; te to są cele, które będziemy się starali osiągnąć, a tym sposobem dopełniemy zamiarów WKMości dążących do powszechnego szczęścia.

»N. Panie! Z wielką rokoszą postrzegamy, że przez nieustanną troskliwość WKMości osiągnięte oszczędności, dozwoliły zmniejszyć dodatkowe Centymy, dosyć znaczne dla rolnictwa, i że WKMość ciągle starasz się wynajdywać środki, stósowne do zaprowadzenia większey oszczędności i pojedynczości w zarządzie grosza publicznego.

»Jeśli są podatki, w skutek istniejącego ustawodawstwa nierówno dotykające kontrybucyentów, tedy będzie naszą pierwszą powinnością przyłożyć się do zniesienia stanu rzeczy, tak szkodliwego dla społeczeństwa.

»Wszystko, co tylko ściaga się do naszego cywilnego i karzącego ustawodawstwa, iest za nadto połączone z powszechną pomysłnością, iak, ażebyśmy ciągle naszej gorliwości i starab, których ten przedmiot wymaga, nie mieli poświęcać.

»WKMość zawsze będziesz pewien naszego współdziałania, gdy potrzeba będzie Ojczyźnie nowe zapewnić dobrodzieystwa.

Rząd przelał wtórny Izbie Stanów Jeneralnych ślęteczniejszą ustawę, jak owa z r. 1818 do uttämienia handlu niewolnikami. Podług tęj nowęj ustawy występęk popełniony z okolicznościami powiększającymi takowy, karany będzie 10,000 ZR. i 15letniem wakaraniem do robót, oprócz konfiskaty okrętu do handlu niewolnikami użytego.

Rozporządzenie z d. 2. Listop. zakazuje wyprowadzać z Belgium zakładów handlowych, fabryk lub rękodzielni, jakoteż machin z fabryk lub rękodzielni, lub namawiać do wyohodztwa fabrykantów i manufakturzystów, lub ich robotników, wszystko pod karą więzienia od 6 miesięcy do 2 lat i karą pieniężną od 500 do 3,000 franków. Każdy kontrakt w takim celu jest nieważny, i w każdym przekroczeniu takowego nie ma obrony przed Sądem.

Z Brukselli piszą z d. 16. List.: »Jakkolwiek wiadomości o stanie wód na rzekach: Waal, Maas i Renie, są zaspokajające, i ednakowoż mało jeszcze spadła woda w Niemwegen. Od dnia 8. do 9. t. m. opadła woda tylko na 5 cali. Na niższej części miast: iężdżą czolnami. Tymczasem udało się spuścić wodę wzdłuż portu, czego dotąd nie było przykafadu. Z Utrechtu dowiadujemy się z d. 11. Listopada, że woda była tamże mniejszą; w Amheimie spadła ona na 5 cali.

S z w a y c a r y i a.

I w Kantonie Berny kilkodniowe deszczę i śniegi na górach, po których w d. 2. Listopada nastąpił wiatr południowo-zachodni, sprawiły, że wszystkie wody strasznie wzbrały, do tego wielki kawał ziemi oderwawszy się upadł w rzekę Tracht, takową niezmiernie podniósł, wyparł z brzegów i włóściom Brienz i Tracht zniszczeniem zagroził. Mieścankacy w Brienz uciekli do domu proboszcza w bezpiecznym miejscu położonego. Szczęciem deszcz ustał; ale szkody są niezmiernę. Podobne wiadomości dochodzą z innych miejsc, mianowicie: o jeziorze Bielskim, które część miasta Biel woda zalewała.

N i e m c y.

Król Jmó Bawarski reskryptem swoim z d. 12. Listopada, chcąc niższej klasie mieścanków uszkodzonych przez powódz Renu, według możności dopomóc, przernaczył onym na tymczasowe wsparcie bezpłatnie tysiąc sążni drzewa opałowego i 800 korcy, czyli 1778 hektolitrow żyta.

W. Xięzę Badeński rozkazał swemu Ministrowi Skarbu, za zezwoleniem Wydziału Sta-

nowego pożyczyc sumnę 700,000 ZR. na 4 1/2 procentu, a to na wsparcie poddanych przez ostatnią powódz nieszczęśliwych, jakoteż na poprawienie popsutych dróg, grobli, mostów i t. p.

W d. 4. Listop. Hrabia Jerzy Caramau zawierzytelniony nadzwyczajny Poseł Francuzki i pełnomocny Minister na Dworze Wirtemberskim, oddał list swój wierzytelny na oczystęm posłuchaniu.

Nowa Gazeta Rządowa Wirtemberska zawiera ustawę zniżającą dług Stanu na 4 1/2 procentu.

P r u s s y.

Pisma publiczne z Berlina z d. 12. List: ogłosiły: »Od kilku miesięcy wiadomo było tu-tejszym kupcom, że Prezydent Kommissyi umarazającej dług Stanu i handlu morskiego, zarządzący od wielu lat wszystkimi Skarbowymi działaniami Państwa z właściwą sobie zručnością, wszedł w układy z pewnym domem Londyńskim względem zaprowadzenia banku narodowego. Że to było wiecędę, jak tylko samym projektem, okazał inż artykuł statutów dla banku krajowego Pomerskiego, gdzie wyraźnie powiedziano, iż, gdyby bank narodowy przyzedł do skutku, posiadacze dóbr stanu Rycerskiego w Pomeranii nie będą nigdy zmuszani przystąpić do tego banku, pomimo ich woli. Wozoraz rozeszła się wieś, że instytut ten pożądaný tak dla kupców, jak i innych mieszkanców Państwa, przywiedziono ostatecznie do skutku. Przyszły bank narodowy Pruski składać się ma z 50,000 akcyj, każda po 1,000 talerów, czyli z kapitału 50 mil. tal. Każdy może do tego należeć, gdy zapłaci do kasy banku 500 talerów w obligacyjach długu Stanu i tyleż w gotowiznie, za odebraniem akcyi na 1,000 talerów wydanej. Tym sposobem weszły 25 milionów w obligacyjach długu Stanu, mają być z obiegu wyoiagnione i w banku złożone. Inne szczegóły, jak i początek przyszłych czynności, udzieli nam statut; zdale się zaś rzeczą pewną, że bank ten wyda znaczną ilość banknotów nie procentowych i tym sposobem zapobiegnie coraz większemu niedostatkowi gotowizny. Nowemu temu instytutowi nie będzie pewnie brakowało nabywców akcyj, gdyż nie tylko zagraniczne domy handlowe, lecz i towarzystwo handlu morskiego, znaczne kapitały mające, wielką liczbę ich usbyć mogą. — Z resztą wiadomość ta inż dobroczynny okazała ślętek, gdy obligacyje długu Stanu tylko 4 procenta przynoszące z 88 1/3, podniosły się na 92 1/2, co jest tēm bardzięj godną uwagi rzeczą, ponieważ od roku, kurs stósował się zawsze do

wieczystych prowizyzy Francuzkich i w iednakowym sposobie to się podnosił, to spadał. Że zaś wieczyste prowizyzy Francuzkie w ostatnim czasie nieznacznie się podniosły, zatem to raportowne podniesienie się obligacyy długów Stann przypisać należy iedynie pewney nadziei, że bank narodowy Pruski niebawem będzie czynnym. — Każdy z kupców radby tu wiedzieć, iakie stanowisko względnie banku narodowego zajmie tutejsze towarzystwo handlu morskiego, które w ostatnich czasach trudniło się nie tylko sprzedażą soli, lecz oprócz wszystkich spraw kupieckich podejmowało wyprawy do Meksyku i innych krajów Amerykańskich i w tym celu osobny kantor utworzyło. Równie nieiszozę nie słychać, czyli w tój mierze będą upoważnione do udziału Królewskie banki, w których Władze Sądowe summy małoletnich na 2 1/2 procentu i prywatni kapitały swoje na 2 procentu nmieszczą zwykli. Że nowy bank, nie będzie miał tak zozgałczonych i tak pewny zysk przynoszących czynności, iako Austriacki miał przez wykupno rewersow antycypacyjnych, pochodzi to ze szczególnych stosunków, dla czego będzie musiał poprzestać po większey części na samych kupieckich czynnościach. Z resztą przez ten nowy instytut może nabyć *discounto* pewniejszey zasady, podczas, gdy dotąd wielu zmian uległo, i osobliwie przed iermarkami na wełnę, zwykło było podnosić się do niewierzenia od 15 do 18 procentów.

W d. 4. Listopada rano, okręt parowy Seeländer, dwoma wystrzałami zapowiedział swój powrót z podróży do średnich okolic Renu przedsięwziętę. Godziną wprzód straszna była burza na rzece, bałwany buczły niezmiernie; woda dochodziła do stop 26; stoli pomimo to wszystko widziano okręt szybkością ptaka płynący, iak raptownie się obrócił, począł płynąć powoli i bez kotwicy, albo innęj pomocy przybił do bramy drewnianęj.

Królestwo Polskie.

— Z Warszawy d. 28. Listopada. —

Na ostatnich targach Warszawskich płacono za korzec żyta po Złtp. 6 i pół — pszenicy od 10 do 13 — jęczmienia od 6 do 6 i pół — owsa od 4 i gr. 4 do 4 i pół — siana furę iednokonną od 8 i pół do 14, parokonną od 16 do 22 i pół — stomy furę zwyczajną od 4 do 5 i pół.

W d. 18. Listop. odebrano w Warszawie listy z Krakowa donoszące o znaczném wezbraniu tak Wisły, iak innych rzek w nią wpadających.

R o s s y i a.

Gazety Petersburgskie umieściły opis niespodziewanego przybycia N. Cesarzowey Maryi do Czyrkowicy dla powitania swęj dostoinęj Córki J. C. Moici W. Xiężnēy Maryi, Malżonki W. Xięcia Następcy Sasko-Weymarskiego. Dostoini podróżni spodziewali się zastać N. Cesarzowę w Gatozynie, lecz iakież było W. Xiężnēy rozczulenie, gdy wszedłszy do domu na stacyi w Czyrkowicy, postrzeza swą Matkę, wybiegając ku nięj ręce! Tak W. Xiężna, iak ięj NN. Dzieci rzuciły się do stóp Cesarzowey; żaden pedzel niezdolał wydeć tego zajmującego obrazu. Wszyscy obecni zostali do tej wzruszeni. N. Cesarzowa nie mogła się nacieszyć z oglądania Córki i Wnuków. Wkrótce przybył Xięzę Następca Sasko-Weimarki z równém rozczuleniem uyrzał swą Malżonkę i Dzieci wobjęciach Najiśniejszey Pani.

Następujące Władze Państwa upoważnione są wydawać patenta urzędnikom na stopnie klas bez najwyższego podpisu: Sztab Jeneralny Cesarza Jegomości w wojsku, aż do Pułkownika; Senat w cywilności, aż do Radey Stann; a Gabinet, urzędnikom kopalni do klasy piątęj.

Na mocy rozporządzenia Rady Państwa, potwierdzonego przez Cesarza Janę w d. 15. Maia b. r. wszystkim urzędnikom Państwa od danym pod Sąd karzący przez swych przełożonych za nadużycia w sprawowanym urzędzie, wolno jest usprawiedliwiać się przed zapadłym wyrokiem.

W d. 27. Wrzeń: r.b. poświęcano w Rewalu port wojenny, nowo wybudowany podług planu zmarłego Radey Stann, Norberga.

Podług listów handlowych z Petersburga z d. 19. Listopada miała i Nawa wystąpić z koryta i niezmiernie zrzędzić nieszczęścia. Do 10,000 ludzi utracić miało życie i wszyscy niewolnicy osadzeni w wielkiem więzieniu nad tą rzeką, znaleśó śmierć w ięj bałwanach. Oczekujemy w tój mierze potwierdzenia i dokładniejszych szeregótów.

(Do tego Numeru Gazety dołączony iest Rozmaitości Numer XLIX.)